

Milý přítel, přemýšlel jsem v této složité, velice zvláštní i dosud nepoznané době nad velikonočním poselstvím, které by bylo o to více povzbuzující a paradoxně jsem vybral ten nejtemnější moment (tedy velkopáteční události), neboť i v nich lze najít skrytou naději, duchovní útěchu a posilu. Mé zamyšlení je staré třicet let a je zaměřené na okolní postavy celého dramatu.

Velký pátek je připomínkou nejen Boží lásky, ale také lidské zrady, neboť vykresluje v plnosti Boží milosrdenství, ale i lidskou nenávisť, kterou Bůh použil k oslavení svého Syna. Velký pátek je dnem, kdy je Bůh zdánlivě poražen a kdy lidská zloba převyšuje a dominuje nad Boží láskou. Velký pátek je smutný proto, že Bůh nechal v plnosti jednat člověka.

První, na koho při cestě za Ježíšovou smrtí narazíme, byl Šimon z Kyrény. Je to postava, o které se z celé Bible, krom této kratičké informace, nedozvídáme vůbec nic. To zdůrazňuje i zájmeno, které je před Šimonovým jménem použito „*Zastavili nějakého Šimona*“. Jediné, co o Šimonovi víme, je odkud pocházel. Pocházel z Kyrény, tedy města na severoafrickém pobřeží a Marek rozšiřuje zprávu, že Šimon byl otec Alexandra a Rufa. O mnoha lidech, kteří se s Ježíšem setkali, nevíme téměř vůbec nic. Často neznáme ani jejich jméno, ale většinou je nám alespoň naznačen vztah ke Kristu, zájem o Krista, anebo touha po pomoci či uzdravení. To je pro nás daleko důležitější, než znalost jména nebo jiné podrobnosti. Poměr Šimona k Ježíši Kristu nám však není znám vůbec. Nevíme, zda mu bylo Ježíše líto, či také schvaloval jeho zatčení a popravu. Šimon z Kyrény je mužem, který v Bibli nepromluví a ani Ježíšem není osloven. Dokonce ani jeho iniciativa a ochota nést kříž nám není známa, ale nejspíš byl k této službě donucen. V Lukášově evangeliu čteme: „*Vložili na něho kříž, aby ho nesl s Ježíšem.*“ a v Markovi dokonce čteme o přinucení k této službě. Na kolik toto nucené nesení kříže Šimona ovlivnilo, už evangelia nepopisují. Jeho funkce je ale zvláštní v tom, že Šimon je jedinou postavou v Bibli, která Ježíšovi s něčím pomohla, přestože se jedná o kříž, na kterém byl pán Ježíš popraven. Rozhodující v Šimonově životě nebylo, zda pomáhal vynést dřevěný kříž na Golgotu, ale zda dokázal přijmout vlastní kříž a s ním následovat Ježíše Krista. Tato otázka zůstane pro nás samozřejmě nezodpovězena.

Posuňme se však k dalším postavám, které rámuje celé ukřižování. Šimonem s Kyrény tato stať začíná a dvěma lotry popravenými spolu s Ježíšem končí. Na rozdíl od Šimona, jména dvou zločinců ukřižovaných spolu s Ježíšem neznáme, ale za to poznáváme vztah, který k Ježíši Kristu zaujímají. Postoj k Ježíši Kristu u jednotlivých biblických postav je pro naši víru daleko důležitější, než jakékoliv podrobnosti z jejich života. Postoj, který oba zločinci k Ježíši Kristu zaujímají, je v Lukášově evangeliu zcela rozdílný. Na jedné straně výsměch a rouhání a na druhé straně zastání se Ježíše, pokání, uznání Kristovi jedinečnosti a prosba o pomoc. Víra, která se zrodila u jednoho ze zločinců v jeho nejtěžší životní situaci, je v podstatě Božím zázrakem. Zázrakem, který zůstal všem přítomným skryt a přece poukazuje k Boží velikosti a slávě. Uvěřivší zločinec totiž stojí proti nevěřícím davům kněží, zákoníků, farizeů i zklamaných obyčejných lidí a učedníků. Kristus je přijat od toho, kým všichni opovrhují a obráceně můžeme říci, že Kristus přijímá toho, koho všichni zatracují. Lotr na kříži je neviditelným důkazem Božího působení uprostřed lidské zloby a nenávisť. Lotr na kříži je kapkou dobra v moři zla. Podobnost údělu sblížil neznámého zločince s Ježíšem Kristem. A tak skrze vlastní ukřižování poznává tento zločinec význam Kristova kříže. A tak

v momentě, kdy je mu lidmi odebírán pozemský život, získává život nový, život věčný. Boží zázrak spatřuji v tom, že v Ježíše uvěřil ten, který k němu měl po celý život nejdál. Možná, že kdyby tento zločinec nebyl ukřižován, nikdy by nepřijal Ježíše Krista jako svého pána a spasitele. V Lukášově evangeliu můžeme, tedy i v samotném ukřižování, najít závdavek Boží lásky a milosti.

Nám čtenářům stejně jako biblickým osobám by se mohla zdát zločincova víra poněkud jednoduchá, neboť se projevila v době, kdy se nedala prokázat, a kdy zločinci už stejně žádné jiné východisko nezbývalo. V ohrožení života je víra jistě vždycky přijatelnější, ale nesmíme zapomenout, že ukřižovaný zločinec uvěřil v Ježíše Krista v jeho největším ponížení. On uvěřil v momentě, kdy byl Ježíš opuštěn nejen lidmi, ale i Bohem. Všichni, kdo uvěřili v Ježíše dříve, anebo později, to měli snazší. Ti, kdo jej osobně poznali proto, že mohli být svědky jeho zázraků, moudrosti i úcty, kterou Ježíš měl. A těm ostatním bylo dosvědčeno jeho vzkříšení. Zločinec na kříži uvěřil v době, kdy všichni věřící svou víru ztráceli.

Kristův kříž z hlediska velkopátečního dne byl radostným vítězstvím jeho nepřátel a bolestným zklamáním pro ty, kdo v něj vložili svoji naději. Neztratil-li někdo v době ukřižování svou víru úplně, potom určitě nikdo ji nezískal. Jistě i davová psychóza nenávisti musela na všechny účastníky silně působit. A jako byla ojedinelá víra jednoho ze zločinců, tak bylo ojedinelé i Ježíšovo zaslíbení: „*Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.*“. Zločinec na kříži není pouze jediným, kdo uvěřil v době Ježíšovy poprav, ale je i jediným, komu se dostalo takového zaslíbení.

Víra zločince na kříži se i přes všechnu nepřízeň projevila svědectvím. Svědectvím, které spočívalo v okřiknutí svého kumpána a obraně Ježíše Krista. Jeho víra se však projevila i prosbou: „*Ježíši pomatuj na mne, až přijdeš do svého království.*“. Z Boží milosti byla i lotrovi, který umíral za svoje zločiny, dána příležitost k projevení víry, svědectví, upřímné lítosti i prosbě za odpuštění. To jsou jediné předpoklady, za kterých je i nám odpuštěna naše minulost.

Velikonoce jsou totiž časem, ve kterém si nepřipomínáme pouze Ježíšovu smrt, ale také význam této smrti pro každého z nás, jak píše apoštol Pavel v listě Římanům 5,8.10: „*Bůh však prokazuje svou Lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní. Jestliže jsme my, Boží nepřátelé, byli s Bohem smířeni smrtí jeho Syna, tím spíše nás smířené zachrání jeho život.*“. Amen.